



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs V. Vtrum in Christo fuerint dona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

eretur in corpore, ita etiam conuenit vt remuneretur per gloriam animæ redundantis ad corpus: & ideo non solum gloria animæ: sed etiam gloria corporis cadit sub merito: In Christo autem licet gloria animæ non ceciderit sub merito, erat tamē ex suo genere materia meriti simul cū gloria corporis ad eam consequente: ideo congrue factum est, vt impedita ex diuina dispensatione redundantia gloriæ animæ in corpus, eam redundantiam Christus suis actionibus mereretur. Neque tamē negandum est, gloriam corporis naturali sequela ex animæ gloria deriuari: id enim affirmat Aug. in epist. 56. D. Thom. infra q. 14. a. 1. ad 2. & Cai. infra q. 45. a. 2. & Astur. in sua Relect. de Christi gratia, q. 5. pag. 540. Sed cum hoc stat, vtrumque gloriam scilicet animæ & corporis cadere sub merito, vt in puris hominibus: ac per hoc gloriam animæ ad corpus ex diuina ordinatione secundū congruentiam humanorum meritorum deriuari: quia iuxta quantitatem meritorum est quantitas gloriæ animæ & consequenter etiam gloriæ corporis: & similiter stat gloriam corporis in Christo ad tempus impeditam ex diuina ordinatione ad corpus deriuari secundum congruentiam meritorū, quæ ad illius affectionem ordinabantur, ita vt duplici titulo gloria corporis Christo deberetur, scilicet ex gloria animæ naturaliter in corpus redundante, & ex meritis ad eam vt præmiū ordinatis.

ARTICVLVS V.

Vtrum in Christo fuerint dona.

Isa. 11. lib. 2.

Ad quantum sic proceditur. Videtur, quod in Christo non fuerint dona. Sicut enim communiter dicitur, dona dantur in adiutorium virtutum. Sed id, quod est in se perfectum, non indiget exteriori auxilio. Cum igitur in Christo fuerint virtutes perfectæ, videtur, quod in eo non fuerint dona.

Præterea: Non videtur esse eiusdem dare dona, & recipere: quia dare est habentis, accipere autem non habentis. Sed Christo conuenit dare dona: secundum illud Psalm. Dedit dona hominibus. Ergo Christo non conuenit accipere dona Spiritus sancti.

Præterea: Quatuor dona videntur pertinere ad cōtemplationem via scilicet sapientia, scientia, intellectus, & cōsilium, quod pertinet ad prudentiam: vnde & Philosophus in 6 Ethic. numerat ista inter virtutes intellectuales. Sed Christus habuit cōtemplationem patriæ. Ergo non habuit huiusmodi dona.

Sed contra est, quod dicitur Isa. 4. Apprehendent septem mulieres virum vnum. Gl. Isa. id est, septem dona Spiritus sancti Christum.

p. 2. q. 68. art. 1.

Respondio dicendum, quod sicut in Secunda parte dictum est, dona proprie sunt perfectiones quadam potentiarum animæ, secundum quod sunt nata moueri à Spiritu sancto. Manifestum est autem, quod anima Christi perfectissime à Spiritu sancto mouebatur: secundum illud Luc. 4. Iesus autem plenus Spiritu sancto regressus est à Iordane, & agebatur à Spiritu in deserto. Vnde manifestum est, quod in Christo fuerint excellentissime dona.

Ad primum ergo dicendum, quod illud, quod est perfectum secundum ordinem suæ nature, indiget adiuuari ab eo, quod est altioris nature: sicut homo, quantuncunque perfectus indiget adiuuari à Deo. Et hoc modo virtutes, quæ perficiunt potentias animæ, secundum quod ducuntur ratione quantuncunque sint perfectæ, indigent adiuuari per dona, quæ perficiunt potentias animæ, secundum quod sunt mota à Spiritu sancto.

lib. 2. c. 41.

Ad secundum dicendum, quod Christus non secundum idem est recipiens, & dans dona Spiritus sancti: sed dat, secundum quod Deus, & accipit, secundum quod homo. Vnde Greg. dicit in secundo Moral. quod Spiritus sanctus

humanitatem Christi nunquam deseruit, ex cuius diuinitate procedit.

Ad tertium dicendum, quod in Christo non solum fuit cognitio patriæ, sed etiam cognitio via: vt infra dicitur. Et tamen etiam in patria sunt per aliquem modum dona Spiritus sancti, vt in Secunda parte dictum est.

Sensus quæriti.

Nomen & ratio doni declaratur in corpore.

Forma Textus.

CONCL. est: In Christo fuerint excellentissime dona. Probatur: Quia dona proprie sunt perfectiones quædam potentiarum animæ, secundū quod sunt nata moueri à Spiritu sancto: sed anima Christi perfectissime à Spiritu sancto mouebatur: ergo in Christo fuerint excellentissime dona. Maior patet ex 1. 2. q. 68. art. 1. Minor probatur ex diuina scriptura Luc. 4.

Expositio Textus.

DE donis Spiritus S. late differit S. D. in 1. 2. q. 68. & ibidem expositores: ac præsertim Med. qui pauca quædam hic annotauit ad huius articuli intelligentiam satis oportuna. Quib. alia quinque sunt addenda.

Primum est: Concl. in textu positam esse de fide: quod probatur primo ex sacris litteris Isaia 11. Requiescet super eum Spiritus Domini: Spiritus sapientie & intellectus: Spiritus consilij & fortitudinis &c. & Zach. 3. Super lapidem vnum septem oculi, & Apoc. 5. Et vidi, & ecce in medio throni, &c. agnum stantem, tantquam occisum habentem cornua septem, & oculos septem. Quæ loca de Christo habente prædicta septē dona explicant Hieron. ibidem. Origenes homil. 6. in Numeros. Iren. lib. 3. contra hæreses, c. 10. Basil. Isaia 4. lib. de sua fide. Idem probat Greg. lib. 29. mor. c. 26. vel 30. ex illo dicto Job. 38. Nunquid coniungere valebis micantes stellas Pleiades &c. Sed Vberius id probat Rupertus lib. de operibus Spiritus sancti, cuius scopus est ostendere actus donorum omnium fuisse in Christo. Secundo probatur: quia dona Spiritus sancti sunt connexa inter se ratione caritatis, vt ait S. D. in 1. 2. q. 68. a. 5. ergo sunt in omni habente charitatem: ergo perfectissime fuerunt in Christo. Tercio: quia singula dona ab Isaia enumerata maximam dicunt perfectionem: ergo fuerunt in Christo Quarto, quia in Christo fuit Spiritus S. secundum omnem plenitudinem suorum effectuum iuxta illud Luc. 4. Iesus autem plenus Spiritu sancto regressus est à Iordane, & agebatur à Spiritu in Deserto: ergo habuit omnia dona Spiritus sancti. Consequentia probatur: Nam si non habuit omnia dona: ergo potuit in eo esse maior plenitudo Spiritus sancti: imo non fuisset in eo tanta plenitudo, quanta fuit in cæteris sanctis, quibus datur Spiritus S. cum omnibus prædictis donis. Denique Verba illa Isaia 11. Requiescet super eum Spiritus Domini, &c. de solo Christo possunt intelligi, & ita communiter ab omnibus sanctis Patribus exponuntur: igitur fidei dogma certissimum est in Christo fuisse, & esse septem illa dona Spiritus S.

Secundum est dona illa, quamuis in Christo fuerint excellentissime: fuisse tamen eiusdem rationis cum iis, quæ cæteris conferuntur hominibus: quod etiam ex eo patet: Quia tam in Christo, quæ in nobis ex gratia manant habituali tanquam passionibus illius: gratia vero habitualis non est in Christo diuersæ rationis ab ea, quæ in nobis est, vt infra patebit, nec personæ dignitas specificam affert habitibus diuersitatem.

Tertium est, dupliciter esse donorum Spiritus sancti ordi-

ordinem, quædam enim sunt quæ principaliter dicuntur dona: hæc autem sunt ea septem, quæ numerat Isaias, & de quibus agit S. D. in 1.2. q. 68. & in hoc art. Alia vero sunt dona Spiritus sancti minus principalia, ut spiritus mansuetudinis, seruitutis, seruitutis & adoptionis, ut habetur Rom. 8. & spiritus precum, & orationum, ut habetur Zach. 12. Ex quibus aliqui non sunt in Christo, ut spiritus adoptionis & seruitutis. Quam distinctionem Greg. Nis. in tract. de Trinit. titulo: Quod futurum erat, ut turbarentur errores, & Chrysost. Hom. 14. in Epist. ad Roman. & Homil. 14. in Epist. ad Corinth. tradiderunt.

Quartum est: Christum actus dictorum donorum habuisse, prout eius dignitati congruebat; nam ut ait S. D. in 1.2. q. 68. art. 6. ex Greg. hæc dona non eisdem habent actus in viatoribus, & in beatis: Christus itaque cum esset comprehensor, non habebat actus beatitudini repugnantes, sicut neque carebat illis, qui cum illa & carnis passibilitate simul esse potuerunt: Exempli gratia: actus sapientiae in Christo fuit bene disponi & facile moueri a Spiritu sancto, ut certum ferret iudiciū de æternis per altissimas causas; actus intellectus, ut bene penetraret, quæ diuinitus proponebatur: actus consilij, ut eius animus rationem & certitudinem haberet de agendis: actus autem scientiæ, ut secundum rationes inferiores certissime iudicaret de rebus: actus fortitudinis in eo tanquā viatore fuit excludere mortis timorem, ut ad finem perduceret opus redemptionis fiduciam illi conferendo de periculo imminentium euasione: de quo videndū est S. D. in 2.2. q. 139. art. 1. Actus autem illius in Christo ut comprehensor fuit eum disponere, ut plena securitate a laboribus & malis Deo fruere. Denique donum pietatis non disponit Christum ad effectum filij adoptionis Dei, sicut neque per gratiam fit Christus filius Dei adoptiuus; sed disponit modo superius exposito ad gratiam vniōis; ac proinde illum disponit, ut Deum respiciat ut patrem modo sibi conuenienti. Et quamuis modus respiciendi Deū ut patrem sit diuersus in Christo, & in nobis: hoc tamē quod est disponere animam, ut moueatur a Spiritu sancto ad respiciendum Deum ut patrem modo sibi conuenienti, vnica ratio est specifica: Sicut etiam, licet cognitio fidei nostræ & cognitio scientiæ infusæ animæ Christi in via non erant eiusdem rationis; tamen; quia dona intellectus, ut ait S. D. hic ad tertium, disponunt ad cognitionem viæ supernaturalem, quæcumque illa sit, sine clara siue obscura, sunt eiusdem rationis in Christo & in nobis. Habet etiam donum pietatis præter actum prædictum alios in Christo & in aliis beatis, scilicet honorare Sanctos & filios Dei, & misereri eorum qui in via subiacent miseriis. De qua re videndū est S. Th. in 2.2. q. 121. a. 1. ad 3.

Ex his sequitur quintum actum pietatis in Patria non esse colere Deum ut supremum Dominum, ut affirmant Conradus in 1.2. q. 69. art. 4. & Suarez hic diff. 20. sect. 2. & Vasq. diff. 44. c. 1. dicentes hunc esse actum religionis, quæ respicit Deum ut supremum Dominum; sed cum donum pietatis, ut dictum est, respiciat Deum ut patrem, non potest actus doni pietatis esse actus religionis, qui est colere Deum ut supremum Dominum; sunt enim hi actus specie differentes.

Sed contra prædicta est argum. quia donum intellectus in Christo videtur esse superfluum: quia Christus habuit lumen gloriæ, cui conueniunt omnes actus qui dono intellectus tribuuntur in Patria: ergo. Probatur antecedens quia S. D. in 2.2. q. 8. art. 7. docet actus doni in Patria esse mun-

A dare mentem a phantasmatibus & erroribus & videre essentiam Dei. Sed hos etiam actus exercet lumen gloriæ: Nam primum illi tribuit S. D. in 4. diff. 49. q. 4. art. 5. q. 1. ad 3. Secundum autem in 1. p. q. 12. art. 5. ergo. Respondetur, falsum esse antecedens, ad cuius probationē dico, prædictos actus non eodem modo conuenire dono intellectus & lumen gloriæ: nam lumen gloriæ elicit illos actus actiue: donū vero intellectus disponit ipsum intellectum, ut passiuè moueatur a Spiritu sancto ad eliciendos prædictos actus mediante lumine gloriæ: sic enim distinguuntur virtutes a donis, ut ait S. D. in 1.2. quest. 68. art. 1. & Caiet. 2.2. quest. 15. art. 1.

Vide etiam quæ scribunt Suarez. diff. 20. de donis pertinentibus ad intellectum & specialiter de dono consilij, & de donis pertinentibus ad voluntatem & Vasq. diff. 44. cap. 1.

ARTICVLVS VI.

Utrum in Christo fuerit donum timoris.

Ad sextum sic proceditur. Videtur, quod in Christo non fuerit donum timoris. Spes enim videtur potior, quam timor: nam spei obiectum est bonum, timoris vero malum, ut in Secunda parte habitum est. Sed in Christo non fuit virtus spei, ut supra habitum est. Ergo etiam non fuit in eo donum timoris.

Præterea: Dono timoris timet aliquis vel separationem a Deo, quod pertinet ad timorem castum: vel puniri ab ipso, quod pertinet ad timorem seruilem: ut August. dicit super Can. Ioan. Sed Christus non timuit separari a Deo per peccatum, neque etiam puniri ab eo propter suam culpam, quia impossibile erat ei peccare: ut infra dicitur. Timor autem non est de impossibili. Ergo in Christo non fuit donum timoris.

Præterea: Prima Ioan. 4. dicitur, quod perfecta charitas foras mittit timorem. Sed in Christo fuit perfectissima charitas, secundum illud Ephes. 3. Supereminet scientia charitatem Christi. Ergo in Christo non fuit donum timoris.

Sed contra est quod dicitur Isa. 11. Replebit eum spiritus timoris Domini.

Respondendo dicendum, quod sicut in Secunda parte dictum est, timor respicit duo obiecta, quorum vnum est malum terribile, aliud est illud, cuius potestate malum potest inferri: sicut aliquis timet Regem, in quantum habet occidendi potestatem. Non autem timeretur ille, qui potest nocere, nisi haberet quandam eminentiam potestatis, cui de facili resisti non posset: ea enim, quæ in promptu habemus, repellere non timemus. Et sic patet, quod aliquis non timetur nisi propter suam eminentiam. Sic igitur dicendum est, quod in Christo fuit timor Dei: non quidem secundum quod respicit malum separationis a Deo per culpam, neque etiam secundum quod respicit malum punitionis pro culpa, sed secundum quod respicit ipsam diuinam eminentiam: prout scilicet anima Christi quodam affectu reuerentia mouebatur in Deum, a Spiritu sancto acta. Unde Hebr. 5. dicitur, quod in omnibus exauditus est pro sua reuerentia. Hunc enim affectum reuerentia ad Deum, Christus secundum quod homo præ ceteris habuit pleniorē. Et ideo ei attribuit Scriptura plenitudinem timoris Domini.

Ad primum ergo dicendum, quod habitus virtutum, Cap. 6. & donorum, proprie, & per se respiciunt bonum: malum autem ex consequenti. Pertinet enim ad rationem virtutis, ut opus bonum reddat, ut in secundo Ethic. dicitur. Et ideo de ratione doni timoris non est illud malum: quod respicit timor, sed eminentia illius boni, scilicet diuini, cuius potestate aliquid malum insigi potest. Sed spes, secundum quod virtus est, respicit non solum actorem boni, sed etiam ipsum bonū, in quantum est non habitus. Et ideo in Christo, qui

Relictur
dictū Suar.
179, &
Vasquez.

Obiectio.